

Tema 18.- L'Absència.

- Concepte genèric. La divisió en tres etapes de la situació d'absència.

Absent es defineix com el que no està present. Des de un punt de vista jurídic, l'absència implica no només estar absent sinó que a més l'absència implica desconèixer l'existència d'una persona. A més, parlarem d'absència qualificada quan la persona va desaparèixer en una situació de risc per la seva vida.

Absència es un estat civil de la persona de la que dubtem si viu o no, bé perquè es desconeix el seu parador durant un determinat temps o bé perquè va desaparèixer en circumstàncies de perill per la seva persona.

Les tres etapes de la situació d'absència són:

- La Presumpció d'absència (regulada a l'art. 181 del C.C)
- La declaració d'absència. (art. 183)
- La declaració de mort. (art. 193)

No és que una situació porti a l'altre. La diferencia es troba en el temps de desaparició:

- Pel primer no existeix plaç..
 - Pel segon està entre 1 i 3 anys..
 - El tercer es troba entre 2, 3, 5 o 10 anys..
- La defensa del desaparegut: efectes.

Desapareguda una persona del seu domicili i sense tenir-ne notícies d'ella es nomenarà un defensor que el representi en judici i en aquells negocis que no admetin demora sense perjudici greu.

El defensor del desaparegut serà el cònjuge major d'edat, el parent més pròxim dintre del quart grau i finalment una persona solvent i de bons antecedents.

Quan una persona se la presumeix absent la potestat es concentrarà exclusivament en l'altre cònjuge. A aquest li correspon l'administració ordinària dels bens del desaparegut.

- L'Absència declarada: concepte i procediment.

La declaració d'absència implica el transcurs d'un determinat temps sense tenir notícies de la persona. La declaració d'absència exigeix que sigui demanada per algun dels següents subjectes: la família, el cònjuge i els acreedors. Els articles 182 i següents del C.C. ens diuen els requisits i efectes de la declaració d'absència. El primer requisit és que transcorri un determinat temps des de les seves últimes notícies, i aquest temps és variable:

- Transcorregut un any des de les seves últimes notícies i **si aquesta persona no hagués nomenat un administrador pels seus bens.**
- Si la persona hagués nomenat a un administrador dels seus bens es requeriran 3 anys sense tenir notícies de la persona per declarar-la absent.

El que promou la declaració d'absència ha de ser el cònjuge no separat legalment, els parents col·laterals

dintre del quart grau i el Ministeri Fiscal (l'Estat) i finalment aquelles persones que tinguessin algun dret sobre els bens del desaparegut (els acreeadors).

- La situaci3 patrimonial i personal de l'absent. El representant de l'absent.

El representant de l'absent, a no ser que hi hagi un motiu greu demostrat pel jutge, li correspon i en aquest ordre a:

- El c2njuge no separat legalment.
- Al fill major d'edat, si tingu3s m3s d'un el major preval sobre el menor.
- El seu ascendent de menor edat.
- A la persona de bons antecedents determinada pel jutge.

Les funcions del representant de l'absent s3n:

- La representaci3 de l'absent i la cerca de la seva localitzaci3.
- L'Administraci3 dels bens de l'absent.

El representant de l'absent est3 obligat a fer inventari dels bens de l'absent i si ho diu el jutge ha de donar una fian3a per mostrar que far3 b3 la seva funci3 d'administrar els bens. Igualment est3 obligat a conservar i defensar el patrimoni de l'absent i amb 3s ha d'obtenir d'aquest rendiment els fruits que genera.

Aquest representant te uns 3rie d'atribucions. A ell li correspondran els fruits, rentes, interessos que generi el patrimoni de l'absent per3 amb l'obligaci3 de mantenir els fills de l'absent.

Pel que fa a les facultats de disposici3 el representant de l'absent haur3 de justificar al jutge la necessitat de vendre, hipotecar.. aquell patrimoni i a m3s necessitar3 l'autoritaci3 del jutge per fer-ho efectiu.

El C.C. regula al llarg del seu articulat altres efectes que produeix la declaraci3 d'abs3ncia. Aix3- la p3 tria potestat dels seus fills l'exercir3 l'altre c2njuge. D'acord amb l'art. 82 del C.C l'abandonament injustificat de casa es causa de separaci3 i divorci.

- La fi de l'abs3ncia declarada.

La presumpci3 d'abs3ncia finalitza quan torna el desaparegut i quan se'l declara absent o b3 perqu3 se'l declara directament difunt o b3 es prova la seva defunci3.

La reparaci3 del declarat: si aquest reapareix els hereus tenen la obligaci3 de tornar els bens heretats i si els haguessin venut han de restituir el preu del b3 venut o la cosa adquirida en el seu lloc.

El C.C estableix altres efectes relacionats amb la declaraci3 de mort, aix3- en lo referent el r3 gim econ2mic del matrimoni, al ser declarat mort o absent implica la dissoluci3 del r3 gim econ2mic del matrimoni. Tamb3 es dissol el matrimoni per mort, divorci o declaraci3 de mort, aix3- que l'altre c2njuge pot tornar a casar-se. Si es casa de nou i reapareix el declarat mort el primer matrimoni no produeix efectes. D'acord amb l'Art. 85 del C.C el matrimoni s'extingeix amb la declaraci3 de mort, de manera que el segon matrimoni te efectes encara que el declarat mort aparegui. Per3 en canvi, subsisteix la p3 tria potestat respecte dels fills.

- La declaraci3 de mort: requisits.

S'ha de distingir entre la mort real de la persona i la declaraci3 de mort. En al mort hi ha const3ncia de que una persona ha mort mentre que en la declaraci3 de mort no hi ha const3ncia, per3 com que ha passat molt

de temps des de les seves ãltimes notãcies o bã© a desaparegut en circumstãncies de perill per la seva vida se'l presumeix mort i se'l declara coma tal.

El C.C. regula la declaraciã de mort en els Art. 193 i segã¼ents, i distingeix 2 declaracions de mort que sãn:

- L'Ordinãria: ãs quan es declara mort a un subjecte del que no es tenen notãcies durant molt de temps. Per regla general, en el nostre C.C. declara morta a una persona un cop transcorreguts 10 anys des de les seves ãltimes notãcies. Aquest pla§ es redueix a 5 anys respecte d'aquelles persones que haguessin desaparegut i de viure haguessin complert els 75 anys.
- L'Extraordinãria: ãs quan es declara morta a una persona transcorregut poc temps per desaparãixer en circumstãncies especials o de perill per la seva vida. Te lloc quan una persona desapareix en una circumstãncia de risc imminent de mort o en un sinistre o inclus en circumstãncies de violãncia contra la seva vida. Quan es tracta d'una circumstãncia de violãncia contra la seva vida es necessari que transcorri un any des de les seves ãltimes notícies per declarar-lo mort. Referent a la desapariciã per accident aeri o un naufragi marãtim es procedirà a la declaraciã de mort transcorreguts 3 mesos de la comprovaciã del naufragi o de sinistre aeri.
- L'Eficãcia personal i patrimonial de la declaraciã de mort. Presumpciã de vida i presumpciã de mort.

Els efectes de la declaraciã de mort impliquen una presumpciã **iuris tantum** de que una persona estã morta, perã com aquella persona declarada morta pot no estar-ho. Si reapareix es declarat mort es produeixen diversos efectes.

La declaraciã de mort ha d'expressar la data a partir de la qual es presumeix que el subjecte ha mort i fins aquest dia es presumeix que vivia.

Ferma la declaraciã de mort, s'obre la successiã del declarat mort. Aixã els hereus tenen dret a reclamar l'herãncia, perã fins que no transcorrin 5 anys de la declaraciã de mort, l'hereu no podrã disposar a tãtol gratuãt dels bens rebuts, es a dir, no pot fer donacions ni incloure en el seu testament els bens heretats a no ser que sigui a tãtol honorari (donar el be heretat a canvi de diners..)